

Solidaire zuurstof in een Belgische creativiteit

In 2002 daalde de werkgelegenheid in België voor het eerst sedert 1994, namelijk met 8 000 personen, en dit jaar zal de teruggang nog sterker zijn. Er wordt verwacht dat vanaf 2004 de conjunctuur zeer geleidelijk zou aantrekken. Dit zal echter nog steeds nauwelijks of geen impact hebben op de arbeidsmarkt.

Achterstand vergroot

De zwakke conjunctuur en het al dan niet cyclisch herstel doen trouwens niets af aan de structurele zwakte die de arbeidsmarkt in België kenmerkt. Die zwakte komt pijnlijk tot uiting in de achterstand die België inzake werkgelegenheidsgraad heeft opgelopen tegenover de Europese partners. In 2002 waren er in België, volgens Europees geharmoniseerde enquêtegegevens, op 100 mensen op arbeidsleeftijd amper 60 aan de slag. Dat is een stuk beter dan in het midden van de jaren '90. Maar dat is nog altijd 4 minder dan in Europa, waar de werkgelegenheidsgraad 64% bedroeg. Het is trouwens zorgwekkend dat de achterstand van België tegenover de Europese partners structureel niet verbetert, maar integendeel sinds een aantal jaren opnieuw vergroot.

Op de Europese Top van Lissabon in 2000 was de ambitie geformuleerd om de werkgelegenheidsgraad tegen 2010 op te voeren tot 70% – onder de hypothese van een economische groei van 3% – voor het geheel van de Unie, een verhouding die nu al in sommige landen wordt bereikt. Hoewel het er dus niet voor alle landen afzonderlijk op aan komt om deze werkgelegenheidsgraad te bereiken, dient België zich ertoe te verbinden om meer nog dan de andere landen de werkgelegenheidsgraad te verhogen. Naast de stijgende kost van de gezondheidszorg en vergrijzing, dient België immers

ook zijn overheidsschuld drastisch terug te dringen. Dit betekent dat België, rekening houdend met de achterstand, extra inspanningen dient te leveren zodat de Belgische werkgelegenheidsgraad hoger ligt dan bij onze Europese partners.

Dergelijke ambitie kan alleen maar worden gerealiseerd door een grote mate van samenwerking en engagement van de federale sociale partners, de federale overheid en de deelstaatregeringen. Het is vanuit dit oogpunt dat in het regeerakkoord expliciet gekozen werd voor een Werkgelegenheidsconferentie waarbij in het regeerakkoord een aantal agendapunten werden opgesomd die op deze conferentie konden besproken worden. Een eerste fase van de conferentie werd afgerond met een aantal concrete resultaten. Er zijn echter nog een aantal dossiers die meer tijd vragen en die in een volgende fase aangepakt zullen worden.

Nadruk op lastenverlaging

Meer en betere vorming en opleiding

De sociale partners formuleren voorstellen om alle actoren (overheden, werkgevers en vakbonden), met eerbiediging van hun respectieve bevoegdheden, te mobiliseren om het vormings- en opleidingsniveau te verhogen in het belang van werknemers en ondernemingen. Naast een herbevestiging van de afspraak uit het Interprofessioneel Overleg van tegen 2004 tot een globale vormingsinspanning van 1,9% van de loonmassa te komen, werden ook een aantal concrete maatregelen afgesproken om de vormingsinspanningen in te vullen. Eveneens

verbinden de gewesten zich ertoe om tegen 2006 een sluitende aanpak en trajectbegeleiding te voorzien zodat elke werkzoekende kan rekenen op een aanbod inzake begeleiding en opleiding. Reeds in 2004 zullen de inspanningen op dit vlak worden verhoogd.

Minder lasten op arbeid

Om jobs te behouden en gemakkelijker tot stand te laten komen, is het nuttig de indirecte loonkost te verlagen, in het bijzonder de loonkost voor specifieke groepen van werknemers.

Bovendien is onze parafiscale druk, die vergeleken met het buitenland in het algemeen hoog is, nog extra hoog indien specifiek de groep van de lagere lonen bekeken wordt. Daarom zal de bestaande vermindering van de patronale bijdragen voor de *lage lonen* worden versterkt, in de diepte, door voor de allerlaagste lonen (deze onder of net boven het minimumloon voor meerderjarigen) de bijdragevermindering te versterken, maar vooral in de breedte, door de grens tot waar er een vermindering voor lage lonen wordt toegekend, te verhogen van nu 1 738 euro bruto per maand tot 1 956,6 euro bruto per maand in 2005. Vanaf 1 januari 2004 zal deze maatregel gefaseerd worden doorgevoerd.

De *structurele lastenverlaging*, die vanaf 1 januari 2004 voor iedereen 381,33 euro per trimester zou worden, wordt verhoogd tot 400 euro vanaf 1 januari 2004 (kost 146 miljoen euro). Het gewicht van de patronale bijdrage zal bovendien verminderd worden door *vanaf een loon van 12 000 euro bruto* per trimester een bijkomende korting toe te staan. Deze korting bedraagt vanaf 1 januari 2005 6 procentpunt op het bijdragepercentage (kost 277 miljoen euro). Voor het jaar 2004 gaat het, eveneens vanaf 1 januari, om een vermindering van 1,73 procentpunt.

Via de fiscaliteit zal de kost van *ploegenarbeid* worden verlaagd. De maatregel heeft tot doel om de fiscale druk op ploegenpremies te verlagen en dit voor nachtwerk of voor systemen van twee of meer ploegen.

Momenteel geldt als regel dat bij een *prestatiegraad van minder dan 27,5%* van volledige prestaties, de werkgever geen aanspraak kan maken op

de structurele lastenverlaging. Deze regel wordt, in het kader van de onder de vorige legislatuur besliste vereenvoudiging van de banenplannen, vanaf 1 januari 2004 in principe ook van toepassing op de bijdrageverminderingen voor doelgroepwerknemers (ouderen, startbanen, langdurig inactieven, ...). Teneinde te vermijden dat de werkgever ongewenst zijn recht op deze bijdrageverminderingen zou verliezen, zal deze minimale vereiste prestatiegrens ten laatste op 1 april 2004 worden afgeschaft voor arbeidsovereenkomsten die minstens halftijds zijn.

De *jongerenwerkloosheid*, inzonderheid deze van de mindergeschoolden, blijft aanzienlijk hoger dan de algemene werkloosheid. Bovendien zijn jongeren als eerste het slachtoffer van een vertraagde groei, aangezien nieuwe aanwervingen door de ondernemingen worden uitgesteld. De doelgroepenmaatregel ten gunste van de jongeren wordt daarom aangepast, met het oog op een versterking en een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging. Het gaat om drie belangrijke wijzigingen. De 3%-verplichting staat niet langer centraal bij het toekennen van de korting maar wel het feit dat de werkgever aan zijn startbaanverplichting voldoet. Het 'cascade-systeem' wordt opgeheven en de doelgroep wordt beperkt tot jongeren tot de leeftijd van 26 jaar waarbij de korting wordt toegekend aan laaggeschoolde jongeren tot deze leeftijd.

Herstructurering met oog op het aanreiken van nieuwe kansen

Bij herstructureringen moet de aandacht in de toekomst verschoven worden naar het zoeken naar nieuwe kansen op werk. Dit geldt met name ook voor de *werkgever in herstructurering*, van wie een actief herplaatsingsbeleid wordt verwacht.

Het activerende beleid in de onderneming in herstructurering gericht op de herplaatsing zal aangemoedigd worden in het belang van alle betrokken partijen, inzonderheid van de nieuwe werkgever. Het inschakelen van een tewerkstellingscel – met paritaire betrokkenheid van de sociale partners – zal aangemoedigd worden via financiële stimulanzen waarbij de kosten van een succesvol outplacement van de herstructurerende werkgever worden terugbetaald, de nieuwe werkgever gedurende een aantal kwartalen van een patronale bijdragever-

mindering kan genieten en ook de werknemer bij de eerste maanden van de werkhervatting een vermindering van de persoonlijke bijdragen kan genieten. In eerste instantie zal het hier om een experimenteel stelsel gaan.

Lastenvermindering in de non-profit sector en in de buurt- en nabijheidsdiensten

Alle partners erkennen het grote belang van de *non-profit sector* die door haar activiteiten inspeelt op grote en groeiende maatschappelijke behoeften.

In 2004 zal de bijdragevermindering in het kader van de 'Sociale Maribel' worden verhoogd voor een bedrag dat overeenkomt met 37,5 miljoen euro in 2004. In 2005 wordt een verdere vermindering mogelijk, dankzij een bijkomende uitbreiding van de enveloppe met 77,5 miljoen euro. Dankzij deze globale inspanning van 115 miljoen euro op kruissnelheid zal de bijdragevermindering voor de non-profitsector de structurele bijdragevermindering voor de privé-sector benaderen.

Voor de uitbreiding van de 'SINE-maatregel' (een duurzame bijdragevermindering en activering van laaggeschoolde langdurig werklozen of leefloners) naar de sector van de *buurt- en nabijheidsdiensten* wordt een bedrag op jaarbasis van 2,5 miljoen euro vrijgemaakt. Dit bedrag stijgt in 2005 naar 5 miljoen euro, wat alleen reeds op federaal niveau toelaat om op kruissnelheid minstens 3 000 bijkomende jobs voor laaggeschoolde langdurig werklozen of leefloners te creëren in de erkende buurt- en nabijheidsdiensten.

Versterking van de inspectiediensten en de strijd tegen de sociale fraude

Een efficiënte en krachtige aanpak van de *sociale fraude* is een absolute vereiste voor het welslagen van de werkgelegenheidsdoelstellingen. Dit dient gerealiseerd te worden door een betere samenwerking tussen de sociale inspectiediensten, een doorgevoerde informatisering, het gebruik van fraudeanalyses en een versterking van de sociale inspectiediensten. Topprioriteit hierbij zal de strijd tegen de sociale fraude door zwartwerk en schijnzelfstandigen zijn.

25 000 jobs via uitbreiding van de dienstencheques

Via een versterking, een vereenvoudiging en een versoepeling van het stelsel van de *dienstencheques* engageert de federale regering zich om tegen het midden van de legislatuur, eens het stelsel op kruissnelheid komt, 25 000 extra buurt- en nabijheidsbanen te scheppen in de sector van huishulp voor huishoudelijke activiteiten.

Meer mobiliteit en inzetbaarheid van werkzoekenden

De gewesten en de Duitstalige Gemeenschap zullen dit najaar een samenwerkingsakkoord afsluiten met het oog op de bevordering van de *interregionale mobiliteit* via het opzetten van een performant uitwisselingssysteem van niet-ingevulde vacatures, de bevordering van taalopleidingen en een versterking van de inspanningen inzake regio-overschrijdende opleidingen en stages.

Een correcte controle op de beschikbaarheid van de werkzoekenden

De federale overheid neemt zich voor om *artikel 80 van de werkloosheidsverzekering* – waardoor de uitkering van langdurig werklozen onder bepaalde voorwaarden voor onbepaalde duur geschorst kan worden – te vervangen door een ander en rechtvaardiger stelsel van controle op de beschikbaarheid van de werklozen.

De gewestregeringen en de Duitstalige Gemeenschap verbinden er zich toe om, in overleg met de sociale partners, in functie van het nieuwe stelsel op korte termijn de bestaande afspraken, met betrekking tot de transmissie van gegevens van de diensten voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding naar de federale overheid, af te stemmen op de werkbaarheid van het nieuwe federale stelsel.

Inloopbanen – alternerend leren

Tegen eind januari 2004 zal in overleg en nauwe samenwerking met de verschillende betrokken partijen een voorstel worden uitgewerkt inzake *inloopbanen en alternerend leren*. Dit voorstel zal

minstens een concretisering van de inloopbanen bevatten, inbegrepen de mogelijkheid om te activeren via een financiële stimulans, en zal tevens een reflectie bevatten omtrent de opportuniteit van het aanbieden van een arbeidscontract aan deze jongeren. Tevens zal het voor zover mogelijk een oplossing bevatten voor bepaalde anomalieën inzake de RSZ-wetgeving. Op initiatief van de federale overheid zal tevens een overleg worden ingelast met de sociale partners teneinde tot een goede afstemming te komen tussen de dynamiek in de gemeenschappen en de gewesten, het nieuwe concept van inloopbanen en de huidige werking van de sectoren.

Diversiteit en strijd tegen discriminatie op het werk

De gefedereerde entiteiten en de federale overheid zijn het eens over een aantal gemeenschappelijke doelstellingen waaronder het aanpakken van *discriminatie* en het verhogen van de participatie van deze groepen die momenteel ondervetegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt. Ze zullen elk binnen hun bevoegdheden en in nauw overleg de nodige inspanningen leveren om deze doelstellingen te realiseren.

Op naar de volgende fase

Wanneer deze resultaten van de Werkgelegenheidsconferentie vergeleken worden met de agendapunten die de Regering in het regeerakkoord heeft opgenomen, dan valt in de eerste plaats op dat de Werkgelegenheidsconferentie meer probleempunten op de tafel heeft gelegd dan in het re-

geerakkoord was voorzien. We denken hierbij onder andere aan bijkomende inspanningen inzake vorming en opleiding van werkenden en een betere trajectbegeleiding voor werkzoekenden, het probleem van de gebrekkige Belgische interregionale mobiliteit, en een efficiëntere aanpak van jeugdwerkloosheid via een verder doorgedreven vereenvoudiging van de bijdragevermindering voor jongeren.

Daarnaast moet worden vastgesteld dat waar de Regering de vermindering van de bijdragen geheel oriënteerde naar doelgroepen, de sociale partners toch ook aandacht vroegen voor algemene maatregelen. De algemene verhoging van de structurele lastenverlaging of de fiscale maatregel inzake ploegenarbeid zijn hiervan voorbeelden.

Voor de ouderen op de arbeidsmarkt en de eindeloopbaanproblematiek in zijn geheel vroegen de sociale partners – ondanks de concrete voorstellen hierover in het regeerakkoord – meer tijd. Uitstel betekent echter geen afstel want al de partners van de Werkgelegenheidsconferentie onderlijnen expliciet dat de resultaten van de conferentie slechts een eerste stap vormen om de structurele achterstand die ons land kent inzake het scheppen van jobs weg te werken. De federale sociale partners en de federale Regering nemen zich daarbij expliciet voor om andere knelpunten op de arbeidsmarkt aan te pakken, zoals de eindeloopbaan en de harmonisering van het statuut van arbeiders en bedienden. Kortom, wordt ongetwijfeld vervolgd.

Frank Vandebroucke
Minister van Werk en Pensioenen